

ร่างพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.....

พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 มีผลบังคับใช้มานานกว่า 1ปีแล้ว กฎหมายฉบับนี้ ก่อให้เกิดผลดีต่อสังคมมุสลิมตรงที่ช่วยทำให้องค์กรบริหารศาสนาอิสลามระดับต่างๆ ตั้งแต่คณะกรรมการกลางอิสลาม แห่งประเทศไทย ลงมานั่นเองมีสิ่งที่มีความสำคัญ ที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการ และการถือครอง ทรัพย์สินขององค์กรเป็นเรื่องถูกกฎหมาย รวมทั้งกฎหมายฉบับนี้ ได้ก่อให้เกิดโครงสร้างการบริหารสังคมมุสลิมที่ชัดเจน กว่าในอดีต โดยจัดโครงสร้างตามระบบการบริหารราชการแผ่นดินของไทย

แต่คุณเมื่อนั่นว่าผลพวงของกฎหมายฉบับนี้ ได้ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมากมาก เกิดความเสียหายต่อสังคมมุสลิมอย่างที่ ไม่เคยปรากฏมาก่อน ดังจะยกตัวอย่างเช่น

1. การได้มาซึ่งผู้นำและกรรมการในองค์กรมาจากการลงมติโดยเสียงส่วนใหญ่ ปฏิเสธหลักการของศาสนา ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคมมุสลิมทุกระดับขนาดใหญ่
2. เกิดกระบวนการบิดเบือนข้อมูลประชากรสัปปะรุส เพื่อให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้เปรียบในการลงคะแนนเสียง รวมทั้ง เกิดกรณีโยกข้ายทะเบียนสัปปะรุสเพื่อขอจดตั้งมัสยิดอย่างมีวาระແอบແฟง ไม่เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งศาสนา
3. มีเนื้อหาที่ไม่รัดกุมชัดเจน เกิดช่องว่างทางกฎหมายที่เปิดโอกาสให้มีการตีความเข้าข้างตนของหรือเพื่อประโยชน์ ของคนเองและพวกพ้อง
4. การเข้าสู่ตำแหน่งเป็นระบบอุปถัมภ์ เปิดโอกาสให้ผู้มีอิทธิพลและฐานะทางเศรษฐกิจเข้าสู่ตำแหน่ง ได้โดยง่าย ทำ ให้ได้ผู้นำและกรรมการองค์กรที่ไม่เหมาะสมขาดวิสัยทัศน์ สังคมมุสลิมขาดโอกาสในการพัฒนา
5. ระบบอุปถัมภ์เป็นวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในสังคมไทย แต่เมื่อถูกนำมาใช้ในกระบวนการเข้าสู่ตำแหน่ง กลายเป็นเรื่องที่ทำให้สังคมเกิดความเคลื่อนแคลงสงสัย ถึงความโปร่งใสและความสุจริต ทั้งด้านการเข้าสู่ ตำแหน่ง ตลอดจนการใช้ตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง เครือญาติ พวกร่วม แม้จะเป็นองค์กรศาสนาที่ไม่ละเว้น
6. ผู้นำและกรรมการองค์กรในแต่ละระดับต่างมีที่มาของคนเอง มีความรู้สึกไม่ต้องขึ้นตรงต่อ กัน ทำให้เกิดปัญหา การไม่เชื่อฟังกัน จนถึงขั้นเกิดความขัดแย้งระหว่างองค์กรและน้ำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างผู้คนในสังคม
7. ผู้นำและกรรมการในองค์กรอิสลามระดับต่างๆ บางคน มีคุณสมบัติและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ไม่คุ้มครองแก่การ ดำรงตำแหน่งในองค์กรศาสนา
8. ไม่มีบทบัญญัติเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการในองค์กรต่างๆ ที่ชัดเจน ทำให้การบริหารสังคมมุสลิมไม่มี ประสิทธิภาพ เลือกทำแต่กิจกรรมที่ได้รับผลประโยชน์ (ให้ความสำคัญกับเรื่องชลาลเป็นหลัก ผลประโยชน์ที่เป็นตัว เงิน)
9. ไม่มีบทกำหนดโทษผู้กระทำผิด ทำให้ผู้ดำรงตำแหน่งไม่สำนึกรักษาดู管ด้วยความประทับใจ

ด้วยสำนึกรักษาดู管ด้วยความประทับใจของผู้ดู管ด้วยความประทับใจ จึงได้จัดทำร่าง พระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ....ซึ่งทำการยกเว้นโดยคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาอิสลามและ

ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายและการบริหารองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ไขปัญหาอันเป็นผลเสียจากการกฎหมายฉบับปัจจุบัน และเพื่อเป็นการป้องกันหรืออุดช่องโหว่ที่อาจจะเกิดปัญหาขึ้นอีกรอบทั้งเพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์และสังคมมุสลิมในอนาคต

มีอะไรใหม่ ในร่างกฎหมายฉบับนี้

1. ใช้หลักการศาสนา “มุขภาวะ” แทนการลงมติด้วยเสียงส่วนใหญ่

หมายถึง “การประชุมซึ่งมีบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องนั้น ๆ ร่วมประชุมหารือกัน และประสงค์ที่จะให้บรรลุผลสำเร็จด้วยดี” ใช้ในการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งทุกระดับ

 - จุฬาราชมนตรี
 - คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
 - คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
 - คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด
2. บัญญัติให้มีการ “ปัยยะ”

หมายความว่า “การเปลี่ยนจากต่อหน้าจุฬาราชมนตรี เพื่อแสดงถึงการยอมรับ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ ว่าจะเห็นพ้องและปฏิบัติตามคำสั่งหรือกิจกรรมงานทั้งหลายที่ไม่ขัดต่อบัญญัติของศาสนาอิสลาม”

บังคับใช้ก่อนเข้ารับตำแหน่งสำหรับ

 - คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
 - คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
3. จัดตั้ง “คณะกรรมการกลางอิสลาม”
 - ประกอบด้วยคณะกรรมการศาสนาอิสลาม ผู้มีคุณธรรมอันสูงส่ง จำนวน ๑๕ คน โดยมีจุฬาราชมนตรี เป็นประธาน ไม่มีภาระการดำรงตำแหน่ง
 - มีหน้าที่กำกับดูแลกิจกรรมศาสนาและจริยธรรมของสังคมมุสลิม ให้เกิดความถูกต้องเรียบง่าย
 - ทำหน้าที่คัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรี คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
 - คณะกรรมการกลางอิสลาม แต่งตั้งโดยจุฬาราชมนตรีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ครั้งต่อๆไปสรรหาคัดเลือกโดยคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
 - เมื่อไม่มีบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ที่จะนำมาใช้บังคับการคดีได้ ให้ศาลที่มีเขตอำนาจนำข้อвинิจฉัยทางศาสนาของคณะกรรมการกลางอิสลามมาใช้ในการพิพากษาดีนนี้
4. การแบ่งแยกหน้าที่ด้านศาสนา กับหน้าที่ด้านบริหาร ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
 - กำหนดให้คณะกรรมการกลางอิสลาม ซึ่งมีจุฬาราชมนตรีเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยประเด็นที่เกี่ยวกับศาสนาเพียงอย่างเดียว เพื่อยกระดับฐานะของจุฬาราชมนตรีและคณะกรรมการกลางอิสลาม ให้อยู่ในฐานะตำแหน่ง

ของผู้มีคุณธรรมอันสูงส่ง เป็นที่การพนับถือของประชาชนทั้งมุสลิมและชนต่างศาสนิก โดยปราศจาก ข้อเคลื่อนแคลงสงสัย และปกป้องคุณมัจลิชชูรอให้ห่างไกลจากมลทินและความมัวหมองทั้งปวง อันมี สาเหตุมาจากการเข้าไปอยู่กับกันอำนวยการบริหารซึ่งมีเรื่องของผลประโยชน์และทรัพย์สินเงินทอง เข้ามาเกี่ยวพันด้วย

- กำหนดให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยทำหน้าที่ด้านบริหารเพียงอย่างเดียว โดยไม่ผูก กับประเด็นทางศาสนา เพื่อให้แต่ละคนได้ทุ่มเททำงานให้แก่สังคมมุสลิมและประเทศชาติตาม ความตั้งใจและความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพของตน
- แบ่งแยกกันตามคุณสมบัติการศึกษาและประสบการณ์ โดยยึดถือหลักการความเป็นมืออาชีพ (Professional) และความตั้งใจเฉพาะด้าน(Specialist)
- อ่าย่างไร่ตาม ในคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ขึ้นมาผู้เชี่ยวชาญศาสนาอิสลามจำนวน ๓ คนร่วมคุณด้วย เพื่อกำกับทิศทางการบริหาร ให้เป็นไปตามหลักการของศาสนาอิสลาม
- การแบ่งแยกอำนวยหน้าที่กรณี ขยายความถึงการวินิจฉัยความผิดของผู้ดำรงตำแหน่งด้วย โดย
 - คุณมัจลิชชูรอ พิจารณาเรื่องการประพฤติผิดศาสนาและจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง
 - คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด กับคณะกรรมการกลางฯ พิจารณาเรื่องการประพฤติผิด กฎหมายและการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่ง
 - กรณีประพฤติผิดกฎหมายและการขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามของมัจลิชชูรอ ให้ คุณมัจลิชชูรอเป็นผู้วินิจฉัยกันเอง

5. กำหนดคุณสมบัติการศึกษาและประสบการณ์ของจุฬาราชมนตรีและคุณมัจลิชชูรอ

- เป็นผู้เชี่ยวชาญศาสนาอิสลามในคณะหรือสาขาวิชาใดสาขาวิชานั่นดังต่อไปนี้ อาทิ อัลกรุอาน อัลชา ดีษ ชาเราะห์อิسلامียะห์ ลุเมะตุลลอรอบียะห์ ดิรอชาดอิسلامียะห์ ตะวะอิسلامียะห์ อุชูลุคดีน ตัรบี ยะห์อิسلامียะห์ สาขาวัสดุอุปกรณ์ ๑ คน โดยแสดงหลักฐานการศึกษาจากสถาบันการศึกษา หรือ หนังสือรับรองการอิญาซะห์ และมีประสบการณ์การสอนรวมทั้งต้องมีผลงานหรือประสบการณ์ ทางด้านวิชาการศาสนาไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี

6. กำหนดคุณสมบัติการศึกษาและประสบการณ์ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

- เป็นผู้เชี่ยวชาญศาสนาอิสลาม(เหมือนคุณมัจลิชชูรอ) จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน และผู้เชี่ยวชาญการ บริหารสาขาวิชาชีพอื่นๆอีก ๑๗ คน ได้แก่ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ รัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสน ศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์การอาหาร การบริหารการจัดการ การเงิน นิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวนสาขาวัสดุอุปกรณ์ ๑ คน โดยมี หลักฐานการศึกษาจากสถาบันการศึกษา และมีประสบการณ์การทำงานในสาขานั้นๆ ไม่น้อยกว่า ๒๐ ปี

7. กำหนดคุณสมบัติการศึกษาและประสบการณ์ของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

- สัดส่วนครึ่งหนึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญศาสนาอิสลามในคณะหรือสาขาวิชาใดสาขาวิชานั่นดังต่อไปนี้ อาทิ อัลกรุอาน อัลชาดีษ ชาเราะห์อิسلامียะห์ ลุเมะตุลลอรอบียะห์ ดิรอชาดอิسلامียะห์ ตะวะอิسلامียะห์

อุปถัมภ์ดีน ตัวบีบะห์อิสลามียะห์ โดยแสดงหลักฐานการศึกษาจากสถาบันการศึกษา หรือหนังสือรับรอง การอิหม่าาะห์

- สัดส่วนอิกรึ่งหนึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญการบริหารสาขาวิชาชีพอื่นๆ ได้แก่ ศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ รัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์การอาหาร การบริหารการจัดการ การเงิน นิเทศศาสตร์และสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีหลักฐาน การศึกษาจากสถาบันการศึกษา

- ประสบการณ์ตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

8. กำหนดให้มีการตรวจสอบภายนอก (External Audit) จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ซึ่งเป็นมืออาชีพและปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณอย่างเข้มงวดบังคับ ใช้กับคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยและคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
9. กำหนดให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย แต่งตั้งผู้ตรวจประเมินในเดือนมีนาคมของทุกปี โดยเนื้อหาการแต่งตั้งผู้ตรวจประเมินต้องประกอบด้วย ผลการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการรายงานแสดงฐานะทางการเงินและทรัพย์สิน งบดุล งบรายได้รายจ่าย
10. กำหนดจำนวนหน้าที่ภารกิจหลักในองค์กรทุกระดับ ได้แก่

- การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลประชากรมุสลิมทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อประโยชน์ในด้าน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสังคมมุสลิม
- การจัดการศึกษา การพัฒนาและฝึกอบรม ส่งเสริมกิจกรรมศาสนาและวัฒนธรรมอิสลาม เพื่อพัฒนา คุณภาพของประชากรมุสลิมและสังคม
- การบริหารจัดการในเรื่องจะกัดและชั้งญี่ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดความเรียบร้อย
- การสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลทรัพย์สินและศาสนาสมบัติทั่วประเทศทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อประโยชน์ด้านการบริหารทรัพย์สินและศาสนาสมบัติให้สอดคล้องกับเจตนาหมายของศาสนาและเกิด มูลค่าทางเศรษฐกิจต่อสังคม
- การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานชาลาให้เป็นที่เชื่อถือและได้รับการยอมรับจากสังคมโลก ทั้ง ประเทศไทยและนานาประเทศที่ได้รับมาจากการคณะกรรมการกลางฯ

โดยคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงาน คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดและคณะกรรมการอิสลามประจำบุคคล ตามกรอบนโยบาย แผนปฏิบัติงานและงบประมาณที่ได้รับมาจากคณะกรรมการกลางฯ

11. การจัดตั้งสถาบันพัฒนาผู้นำและบุคลากรมุสลิม

- ให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยจัดตั้งสถาบันแห่งหนึ่งขึ้น เพื่อให้การศึกษาและอบรม ทางวิชาการศาสนา และวิชาการทั่วไป ให้แก่ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่ง และบุคลากรขององค์กรตาม พระราชบัญญัตินี้

- ให้มีเงินอุดหนุนฐานะและการดำเนินงานของสถาบันดังกล่าวตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ

12. บัญญัติให้รัฐต้องจัดเงินบประมาณเพื่ออุดหนุนฐานะและการดำเนินงานให้แก่องค์กรศาสนาอิสลาม ดังนี้

- คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด
- สถาบันพัฒนานุกูลการนุสิลิม

13. บทบัญญัติเรื่อง “จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง”

- 1) เป็นผู้มีความเที่ยงธรรม และคงไว้ซึ่งคุณลักษณะที่เหมาะสมกับวัชรุณี คุณวุฒิ ตามมาตรฐานของตน
- 2) ประพฤติปฏิบัติตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด พึงหลีกเลี่ยงพฤติกรรมหรือเข้าร่วมพิธีกรรมที่อาจก่อให้เกิดข้อเคลื่อนแผลงลงเสียบ่าจะผิดต่ออบบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม
- 3) ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ กฎหมายที่ประกาศ และคำสั่งที่ออกอย่างชอบธรรมตามพระราชบัญญัติฉบับนี้
- 4) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเข้มแข็ง ด้วยวิจารณญาณที่ดี ทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ดำรงไว้ซึ่งความสามัคคีตลอดจนภารพจน์และเกียรติคุณของคนและองค์กร
- 5) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โดยไม่หวังผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่และการใช้ทรัพย์สินของส่วนรวมเพื่อประโยชน์ของตนเอง เครือญาติและพวกพ้อง
- 6) ไม่แสดงพฤติกรรมกระต้างกระเตี้องหรือเย่เย้ยเมษต่อผู้นำองค์กร ตลอดจนไม่ดำเนินการใดๆที่แสดงออกว่าตนหรือองค์กรเป็นอิสระหรือไม่ขึ้นตรงต่องค์กรบริหารกิจการศาสนาอิสลามตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- 7) ไม่รับตำแหน่งหรือหน้าที่ใดๆที่จะเกิดประโยชน์ทับซ้อนกับการดำรงตำแหน่งหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้
- 8) ไม่เรียกร้องหรือรับค่าตอบแทน ผลประโยชน์ เพื่อประโยชน์ต่างตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่หรือการใช้อำนาจของตน รวมทั้งการรับนั้นอาจทำให้ตนเองหรือองค์กรเกิดความมวاهมอง เกี่ยมเสียเกียรติบุคคลและความส่งงาน แม้ผู้ให้จะไม่ได้รับประโยชน์ใดๆตามเงื่อนเด็ดการให้ตามประเพณีของสังคม

โดยให้คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยเป็นผู้วินิจฉัยกรณีผู้ดำรงตำแหน่งประพฤติผิดจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งแต่เพียงคนละเดียว คำวินิจฉัยถือเป็นที่สุด เด็ดขาด

14. มีบทลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งที่ถูกถอนถอนในกรณีที่มีคำวินิจฉัยหรือคำตัดสินถึงที่สุดให้กรรมการอิสลามประจำมัสยิด กรรมการอิสลามประจำจังหวัด กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือมัจลิชชูรอกุนไดคนหนึ่งพื้นจากตำแหน่งหรือถูกถอนถอนเนื่องจากขาดคุณสมบัติ มีลักษณะต้องห้าม ประพฤติผิดกฎหมาย ประพฤติผิด

บัญญัติแห่งศาสนาริสต์ หรือประพุติพิจาริธรรม ให้บุคคลดังกล่าวต้องท้ามวิให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้เป็นระยะเวลาสามปี นับแต่วันที่มีคำสั่งถึงที่สุด

15. บทเฉพาะกาล

- ให้ผู้ดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรี กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย กรรมการอิสลามประจำจังหวัด อิหม่าม คอเตี๊ย นุอัชชิน และกรรมการอิสลามประจำมัสยิดอยู่ในวันที่พระราชนบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง
 - การสรุรากคำแนะนำจุฬาราชมนตรี ให้ดำเนินการโดยจุฬาราชมนตรี ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีภายในหนึ่งสิบวันนับแต่วันที่พระราชนบัญญัตินี้ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา
 - จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่ง ให้มีผลบังคับใช้ต่อทั้งผู้ดำรงตำแหน่งก่อนและหลังบังคับใช้พระราชนบัญญัตินี้

สิ่งที่คาดว่าจะเกิดผลดีต่อสังคมจากการบังคับใช้กฎหมายฉบับใหม่นี้ได้แก่

1. วิธีการนูชavaเราะช์ เป็นหลักการของศาสนาอิสลาม ถูกนำมาใช้ในกระบวนการสร้างผู้นำด้วยการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน ทำให้เกิดความมุ่งมั่นและตั้งใจในการทำงาน รวมทั้งการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
 2. การกำหนดคุณสมบัติด้านการศึกษาและประสบการณ์ของผู้นำ รวมทั้งกระบวนการเสนอชื่อและการคัดเลือกกลุ่มคน ทำให้สามารถตรวจสอบและประเมินคุณภาพของผู้สมควรได้โดยตรง ไม่ใช่การตั้งแต่งตัวหรือภาระทางการเมือง
 3. กระบวนการสรรหาและคัดเลือกตัวบุคคลที่มีความสามารถและคุณธรรมสูง ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่การตั้งแต่งตัวหรือภาระทางการเมือง
 4. การให้ความสำคัญกับคุณธรรมและจริยธรรม ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีความยุติธรรม ไม่ใช่การตั้งแต่งตัวหรือภาระทางการเมือง
 5. การให้ความสำคัญกับความสามารถเชิงปฏิบัติ ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ ไม่ใช่การตั้งแต่งตัวหรือภาระทางการเมือง
 6. การให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์และจริยธรรม ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีความยุติธรรม ไม่ใช่การตั้งแต่งตัวหรือภาระทางการเมือง
 7. การให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบ ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีความยุติธรรม ไม่ใช่การตั้งแต่งตัวหรือภาระทางการเมือง
 8. การให้ความสำคัญกับความตั้งใจ ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีความยุติธรรม ไม่ใช่การตั้งแต่งตัวหรือภาระทางการเมือง
 9. การให้ความสำคัญกับความอดทน ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีความยุติธรรม ไม่ใช่การตั้งแต่งตัวหรือภาระทางการเมือง
 10. การให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์และจริยธรรม ทำให้เกิดการตัดสินใจที่มีความยุติธรรม ไม่ใช่การตั้งแต่งตัวหรือภาระทางการเมือง

7. การกำหนดการกิจหลักของคณะกรรมการในองค์กรทุกระดับ ทำให้การทำงานเพื่อประโยชน์สุขของสังคมมี เป้าหมายที่รอด้านและชัดเจนขึ้น ผู้มีหน้าที่ไม่อาจปฏิเสธหรือละเว้นการปฏิบัติได้
8. องค์กรบริหารส่วนกลาง (คณะกรรมการกลางฯ กับคณะกรรมการอิสระ 15 คน) มีขนาดกระทัดรัด แต่เต็มไป ด้วยบุคคลที่มีคุณภาพที่ผ่านการกลั่นกรองมาอย่างดี จะทำให้การบริหารงบประมาณและทรัพยากรของสังคม เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเพื่อยกระดับคุณภาพของสังคม ตามการกิจหลักอย่างชัดเจน (Small is beautiful)
9. การจัดให้มีการตรวจสอบภายนอก (External Audit) โดยผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และการแฉลงผลงานประจำปี ของคณะกรรมการกลางอิสلامแห่งประเทศไทย ช่วยให้สังคมได้รับรู้ถึงผลกระบวนการที่จะเกิดขึ้นต่อสังคมส่วนรวม อันสืบเนื่องมาจากการดำเนินนโยบาย และสามารถตรวจสอบถึงผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามนโยบาย ตลอด ถึงการใช้จ่ายงบประมาณและทรัพยากรของสังคมว่ามีประสิทธิภาพหรือเกิดประโยชน์และความคุ้มค่าต่อสังคม เพียงใด
10. การจัดตั้งสถาบันพัฒนาผู้นำและบุคลากรมุสลิม ช่วยให้ผู้นำร่วมดำเนินการ บุคลากรและมุสลิม โดยทั่วไป ได้รับโอกาสของการพัฒนาและฝึกอบรมอย่างเป็นระบบ และเป็นการเตรียมความพร้อมชนรุ่นหลังเพื่อการสืบ ทอดตำแหน่งหน้าที่ในองค์กรศาสนารอย่างต่อเนื่อง
11. กำหนดให้การจัดตั้งมัสยิด จะต้องมีสักปูรุขอายุ 15 ปีขึ้นไปจำนวนไม่น้อยกว่า 40 คน และคงความจำนงที่จะจัดตั้ง ทำให้การจัดตั้งมัสยิดที่ไม่เป็นไปตามบัญญัติของศาสนาหรือมีวาระแอบแฝง (Hidden agenda) เกิดขึ้นไม่ได้อีก ต่อไป
12. ผู้นำร่วมดำเนินการที่ประพฤติผิดกฎหมาย หรือขาดคุณสมบัติ หรือผิดต่อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม หรือผิดต่อ จริยธรรมของผู้นำร่วมดำเนินการ จะถูกถอนออกจากการดำเนินการได้ภายใน ด้วยกระบวนการวินิจฉัยและตัดสินอย่าง สุจริตและยุติธรรม ความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของสังคมที่เกยเกิดขึ้นจะลดลงจนหมดสิ้นไปในอนาคต

จัดทำสรุปโดยคณะกรรมการผู้ยกร่าง

18 มกราคม 2558